

1944. november 30.

Jó ideig eltartott, mire sikerült kikászálódnia. Az egy méter nyolcvankét centi magas Heller alig fért el a Wehrmacht állományából kölcsönzött BMW

12 Frank Goldammer

A RÉMEMBER

*regényrészlet**

eredt az eső, és most le kellett törölgetnie arcáról a permetet. Azt, hogy Strampe nem hajtott be az udvarra, hanem a kapu előtt állította le a motorkerékpárt, szándékos kitolásnak érezte. Tudta, hogy ki nem állhatja őt a fiatal SS.

A Drezdai Evezősklub épülete előtt álltak. Heller fölhajtotta a gallérját, és hosszú kabátja zsebébe csúsztatta a kezét. Így ácsorgott ott egy darabig felhúzott vállakkal, simléderes bőrsapkája nélkül, és fogalma sem volt, merre induljon. Rövidre nyírt, lassanként őszbe csavarodó haját egyre jobban átitatta az eső.

Vigasztalan látványt nyújtott az Elba ezen az utolsó novemberi délutánon, az egykedvűen szemerkélő esőben. A parton álló néhány fa lehullatta már leveleit, a törzsük feketén csillogott a nedvességtől. Fölfelé a folyón légvédelmi ágyúk csövei meredeztek az ég felé, de a felügyelő tudta, hogy ezek utánzatok csupán. Az alacsonyan gomolygó felhők ködfátyolba vonták a túlparti domboldalakat, nem sok idő volt már hátra sötétedésig. Amikor halkan eltűszentette magát, kivált egy alak az épület nedves falának mocskosszürke hátteréből, és odajött hozzá.

„Maga az, felügyelő úr?” – kérdezte az egyenruhás rendőr, aztán gyorsan a magasba kapta a jobb karját: „Heil Hitler!”

Így Heller is kénytelen volt kivenni a kezét a zsebéből, de csak kényszeredetten, egyetlen szó nélkül viszonzta a köszöntést.

A rendőr félreállt, és egy alig észrevehető meghajlással előre tessélt. „A régi csónakházban” – bökte ki mintegy magyarázatképpen.

Nem kellett messzire menniük, ötven méternyire mindössze, de Heller, akinek addigra már a csontjáiig hatolt a nedvesség, húzta a jobb lábát, így aztán lassan, elővigyázatosan lépkedett, pedig érezte a mögötte haladó rendőr türelmetlenségét. A csónakházhoz érve megállt, hogy előre engedje az egyenruhást, a férfi azonban nem mozdult. „Menjen csak tovább, felügyelő úr, egyenesen előre, ott találja leghátul, a műhelyben.”

oldalkocsijában, más járművet pedig nem lehetett már felhajtani. Előbb a jobb lábát emelte ki, és egész testében összerándult, amikor rálépett a macskakőre, aztán bosszúsán megcsóválta a fejét, mivel útközben el-

Heller gyors, szenttelen pillantással végigmérte a rendőrt, aztán belépett az épületbe. Valójában inkább csak afféle barakk volt ez, hozzátoldva egy tágas garázshoz, amelyben a csónakokat, az evezőket meg a többi holmit tárolták. Az egész helyiséget betöltötte az állott víz, az olaj meg a fém szaga.

„Arra” – mutatta a rendőr.

13

„Miért nem megy előre maga?” – kérdezte kissé bosszúsan a felügyelő.

Igaz, hogy valaki fényt gyűjtött már a csónakházban, de gyöngé és homályos volt a villanykörte. Nyomasztóan hatott az egész környezet, mint sok minden más is akkoriban.

„Nincs még itt senki?” – kérdezte Heller. „A fotós hol van?”

„Egyelőre senki, felügyelő úr, pedig mindenkit értesítettem.”

Heller bólintott. Kezdte megszokni, hogy nem sok foganatjuk van az efféle értesítéseknek az utóbbi időben. „Tartózkodott valaki a tetthelyen, hozzányúlt valaki a holttesthez?”

„Nem, felügye...”

A rendőr nem tudta befejezni a mondatot, mert a hirtelen megtorpanó Heller hátának ütközött. A műhely ajtaja tárva-nyitva állt, és váratlanul érte a felügyelőt a szeme elé táruló látvány.

„Ki talált rá?” – kérdezte rekedten.

„Két fiú. Odaát ülnek a klubházban.”

„Szóval senki nem járt odabent?”

Heller nagy nehezen elfordította tekintetét a holttestről, és nyomok után kutatva végigpásztázta a padlót. Biztos, hogy akad legalább néhány lábnyom ebben az olajos porban, gondolta magában. A vér megalvadt már, a tócsa felülete töredezett volt, akár a sárkéreg egy kiszáradt pocsolója helyén.

„Csináljon nekem fényt, minél több fényt, és kerítse elő a fotóst.”

„Akkor muszáj lesz elsötétítenünk az ablakokat.”

„Tegye, amit kell.”

A rendőr kurta biccentéssel távozott, a felügyelő pedig szemügre vette a nőt, aki a két csuklójára hurkolt kötelekkel volt a munkapadhoz kötözve, ülő helyzetben, szélesre tárt karokkal, akár a megfeszített Jézus. A blúza, a kombinéja és a szoknyája felhasítva, a lábán ugyanaz a kötél, az alteste teljesen csupasz, a bugyija és a harisnyanadrágja egészen a bokájáig lehúzva. A holttest feje mélyen a mellkasára bukott, úgyhogy látni lehetett a tarkóját. Heller újra megtörölgette az arcát.

Időközben egyre jobban rákezdett az eső, most már hangosan dobolt a bádogtetőn, és zörgette az ereszcsonnát. A felügyelő leguggolt, hogy megnézze, betömték-e a nő száját, de mély árnyék vetült az arcra a félhomályos helyiségben, így aztán nem tudta megállapítani, a villanykapcsolóhoz pedig nem nyúlhatott.

Amikor meghallotta a motorok zaját, aztán a férfihangokat, fölegyenesedett, és zsebre dugta a kezét. Megérkezett Oldenbusch a nyomrögzítőktől, hóna alatt fotóállvány, másik kezében hatalmas, barna bőrrönd. Mivel egyedül jött, a „Heil Hitler!”-t megspórolhatták.

14 „Adja csak ide, Werner” – szólt a felügyelő, és máris nyúlt volna a kofferért, de a harminc esztendő, alacsony és kissé kövérkés Oldenbusch megcsóválta a fejét.

„Tegye csak a dolgát, Max, teszem én is az enyémet” – mondta kissé zihálva. „Szörnyű látvány... hallottam már.”

„Szívszorító, igen” – bólintott Heller.

„Ahogy sok minden egyéb is manapság.”

Heller igyekezett elkerülni az efféle beszélgetéseket, úgyhogy nem felelt.

„Rögzítsen minden egyes részletet, a ruhadarabokat is. De előbb keressen nyomokat a padlón, az imént mintha láttam volna amott egy cipőtálp lenyomatát. Lehetnek ujjlenyomatok a munkapadon és a villanykapcsolón is, esetleg hajszálak az áldozat ruháján. Honnan való vajon ez a kötél? És nem vagyok benne biztos, de... mintha egy sarló heverne ott a munkapad alatt.”

„Meglesz minden, ne aggódjon, tudom én a dolgomat” – bólogatott Oldenbusch. „De először is szereznem kell valahonnan egy reflektort. Fogytán van már a villanólámpa is. Fogytán van itt minden. Klepp nem is akarta engedélyezni, hogy ide jöjjenek.”

„Ugyan miért nem, ha szabad kérdezni?” – kérdezte megütközve Heller.

Oldenbusch nem felelt, csak elhúzta a száját, és éppen eleget mondott már ezzel is. Aztán elindult kifelé, a felügyelő a nyomában.

„El fog tartani egy darabig. Ismeri azt a Friedrich nevű fiatalembert? Múlt héten kapta meg a behívóját.”

Heller nem tudta, kiről beszél a technikus.

„Beszélék a két fiúval. A klubházban vagyok, ha esetleg szükség lenne rám” – mondta a szemközti épület felé biccentve.

A két fiú illedelmesen üdögélt az asztalnál, a teájukhoz hozzá se nyúltak. Mindketten felpattantak, és magasba lendített karral, „Heil Hitler!” kiáltással üdvözölték a helyiségbe belépő Hellert. A kabátjuk alól kikandikált a Deutsches Jungvolk egyenruhájának gallérja.

Mennyi idősek lehetnek vajon, töprengett a felügyelő. Egyik sem lehet még tizenkettő. Ebbe születtek bele, nem ismernek semmi mást. Ezúttal ő is előírásosan viszonzta a köszöntést: a gyerekekkel szemben különös óvatosságra volt szükség, hiszen nem egyszer ők voltak a legveszélyesebb feljelentők.

„Leülni!” – parancsolt rájuk a felügyelő. „Mit kerestetek a csónakházban?”

„Játszottunk, tanácsos úr!” – hangzott a határozott válasz.

„A nevetek?”

„Merker, Gustav.”

„Trautmann, Alwin.”

„Szóval betörtetek!”

„Nem, tanácsos úr! Nyitva volt az ajtó.”

Heller tekintete a szomszéd asztalra tévedt, amelyen két fából faragott puska hevert.

„A megszólításom: felügyelő úr. Tudják a szüleitek, hol csámborogtok?”

A két fiú megrázta a fejét.

„Mondjátok el, mit csináltatok, és mit láttatok. Ne hagyjatok ki semmit. Te kezded, Gustav.”

Heller valami mozgásra lett figyelmes odakint, ahogy kinézett az ablakon, nyilván behajtott az udvarra Klepp autója.

„Játszottunk. Itt szoktunk játszani. Odaát lakunk a Gneisin, a Gneisenaustraßén. Résnyire nyitva volt az ajtó, úgyhogy bementünk, mert egyrészt hideg volt odakint, másrészt bujkálhatott volna odabent akár egy kém is. És akkor megláttuk azt a halott nőt.”

Úgy tűnt, Gustavot nem rázta meg különösebben a dolog, a barátja viszont szemlátomást összerezzent az utolsó szavak hallatán.

„Mit láttatok még? Láttatok elfutni valakit? Hallottatok kiáltásokat?”

Rutinkérdések voltak ezek, hiszen a nő órák óta halott volt már.

„Nem, nem láttunk senkit.”

„Nem nyúltatok semmihez? Az ajtóhoz, a villanykapcsolóhoz? Esetleg a holttesthez?”

„Nem, felügyelő úr, semmihez!” – rázták a fejüket a fiúk.

„Akkor hogyan nyitottad ki az ajtót?”

„Belöktem a puskámmal!”

Heller bólintott.

„Most a lehető legrövidebb úton hazamentek. Az igazi neveteket mondtátok? Mert könnyen börtönbe kerülhettek ám, ha hazudtatok.”

A két fiú hevesen bólogatott.

„Rendben van, akkor mars haza!”

A fiúk felálltak, de Alwinnak szemlátomást nem akaródzott elindulnia.

„A Rémember tette, ugye?” – kérdezte.

„Miféle Rémember?” – kapta fel a fejét a felügyelő.

„Anyám azt mondja, itt kószál a városban a Rémember.”

„A Rémember? Az meg kicsoda?”

„Hát aki összefogdossa a gyerekeket!”

Alwin csakugyan halálra volt réműlve, még az álla is reszketett.

16 „Tűnés haza, de gyorsan! Éppen elég rémség van már itt a fekete ember nélkül is!” – állt föl a helyéről Heller.

„De nem fog-e követni bennünket? Hiszen mi találtuk meg azt a nőt.”

„Azt mondtam, mars haza anyádhoz!” – ragadta vállon a fiút Heller.

„Ha tényleg a Rémember volt, akkor jobb dolga is van most annál, mint hogy két ilyen tökkelütött után szaladgáljon.”

„Rémember! Micsoda hülyeség!” – dohogott magában a felügyelő, miközben az udvaron átvágva visszament a holttesthez. Ugyan mihez kezdjen ezzel? Háború van, és a háború kiforgatja magukból az embereket. Ki képes arra, hogy kikötözzön és így elintézzon egy nőt, és még csak meg se próbálja eltitkolni, amit tett? Pedig bedobhatta volna a holttestet az Elbába, és felmoshatta volna a padlót, hiszen van a csónakházban slag és mosdókagyló.

Kis híján beleütközött Kleppbe a csónakház ajtajában. Rudolf Klepp SS-Obersturmbannführer csaknem olyan magas volt, mint ő, de jóval teste-sebb, és pár évvel fiatalabb. Ő volt Heller felettese, legalábbis egy ideje. Valójában semmi köze nem volt a rendőrséghez, hentesként dolgozott, mielőtt belépett az SS-be.

„Micsoda disznóól!” – morogta Klepp.

A felügyelő nem felett. Ugyan miért rendíti meg az efféle látvány azokat, akik halálfejes jelvényt viselnek a sapkájukon, gondolta magában.

„Visszamegyek a kapitányságra, maguk meg csináljanak itt rendet nekem. Sok mindent úgysem fognak találni.”

Heller hallgatott, még csak a szeme se rebbent, pedig érezte, ahogy az eső még jobban átítatja a haját meg a kabátját, aztán becsorog a gallérja alá. Nem sok dolga akadt eddig Klepp-pel, akit nyilván jutalomból helyeztek a drezdai rendőrség élére Lengyelországból, a Waffen-SS-től. Hogy Lengyelországban mi történt, arról csakis szóbeszédéből lehetett tudni ezt-azt, Heller azonban soha nem adott hitelt a szóbeszédeknek, legkevésbé háborús időkben.

„Szeretném felboncoltatni a holttestet” – szólta főnöke után.

„Csináljon, amit akar” – legyintett Klepp. „De elvárom, hogy holnapra zárja le ezt az ügyet, és írja meg a jelentését” – vetette oda, azzal kétrét görnyedve, már-már rohanvást a kocsijához sietett. A sofőrje, aki egész idő alatt úgy állt odakint az esőben, akár a cövek, kinyitotta előtte az ajtót.

„A jelentésemet?” – kérdezte Heller, de a kocsiját már is becsapódott, úgyhogy Klepp nem hallotta a kérdést, vagy legalábbis úgy tett, mintha nem hallotta volna.

Elgondolkozva bámult Heller a távolodó autó után, aztán visszament a csónakházba.

„Jöjjön csak” – mondta Oldenbusch, aki szemlátomást várta már, és egy seprűre mutatott, amely ott lógott közvetlenül az ajtó mellett, a falra akasztva. „Egyetlen lábnyomot sem találtam. A tettes bizonyára felsöpörte maga után a padlót.” 17

Heller egy darabig értetlenkedve bámulta a seprű nyelét, amelyre vékony, világos, csaknem áttetsző porréteg rakódott, de amikor kinyújtotta érte a kezét, Oldenbusch megköszönte a torkát.

„Meg kell még nézmem, nincsenek-e rajta ujjlenyomatok.” Aztán a felügyelő kérdését meg sem várva máris folytatta: „Az Elba felé nyíló lemezajtón keresztül hatolt be a tettes, egyszerűen felfeszítette a zárat. Feszítővasat persze nem találtunk. Odakint, az ajtó előtt minden nyomot elmosott az eső. Nincs itt semmi más, csak maga az áldozat, még papírjai sincsenek.” Jó ideje együtt dolgozott már a két férfi. „A ruháján semmi nyom. Árja, nem visel csillagot. Klepp szerint... – Oldenbusch most rémülten körülpillantott, hogy Klepp csakugyan elment-e már –, szóval Klepp szerint sziléziai lehet, de a ruhája szerintem nem erre vall.”

„Kórházi harisnyát visel” – állapította meg a halott lábára mutatva Heller.

„Talán a Gerhard Wagner Kórházban dolgozott” – csücsörítette össze az ajkát Oldenbusch.

„Elképzелhető, az mindenesetre itt van a közelben. Vagy a diakonisszáknál.”

„A sarló egyébként tiszta, nem ez a gyilkos fegyver, inkább egy éles kés lehetett, legalábbis így első pillantásra. A képeket még ma előhívom, lesz vagy egy tucat.”

„Komolyan gondolja Klepp, hogy holnapra lezárom ezt az ügyet?”

„Szerinte alkalmi gyilkosság, és bizonyára átutazóban volt az elkövető” – felelte résztvevő pillantással Oldenbusch.

„Vitessük el az orvosszakértőhöz” – javasolta Heller, miután hosszan méregette a technikust.

„A fronton vannak mind, egytől-egyig. A múlt héten behívták Kassner doktort is” – felelte csüggedten Oldenbusch.

Heller felhorkant. Úgy látszik, mit sem érnek már a nélkülözhetetlenségi igazolások, gondolta magában, és előbb-utóbb nyilván sorra kerül majd ő maga is.

„A fene egye meg! Ebek harmincadjára jut itt minden!” – jegyezte meg ingerülten. De máris megbánta, hogy így kifakadt, és igyekezett kiköszörölni a csorbát. „Egy átutazó gyilkos nem tünteti el ilyen gondosan a nyomokat.

És meg is kellett mosdania. Biztos, hogy összevérézte magát egy ilyen mézszárlásban, nem sétálhatott ki az utcára csak úgy, véres ruhában.”

„Egy kabátot éppenséggel felvehetett” – húzta el a száját Oldenbusch.

„És meg is mosakodhatott, ha akart, hiszen ott van a mosdókagyló.

18 Ujjlenyomatot viszont nem találtam rajta.”

„Szerintem kiismerte magát, és előre eltervelt mindent. A helyszínt, a végrehajtás módját, a menekülési útvonalat.”

„Mégis itt hagyta a holttestet!”

Heller hangosan, a fogai között szívta be a levegőt, hiszen ez volt az, ami szöget ütött az ő fejébe is.

„Folytassa csak, én meg közben kitalálom, hová vitessük az áldozatot.”

1944. november 30., este

Teljesen átázott, mire elgyalogolt a kórházba, úgyhogy levetette a kabátját, és megpróbálta megszáritani egy kicsit a radiátoron. Nehéz volt megfelelő szakembert találni ebben a zsúfoltságban, a túlterhelt személyzet között, így aztán az egyik orvosi szobában váratták csaknem egy teljes órája. Tucatjával érkeztek a súlyos betegek, naponta újabb és újabb sebesülttranszportok futottak be a frontról, el kellett látni az alultáplált menekülőket, és mindeközben reménytelenül elszaporodtak a tetvek.

Lassanként besötétedett odakint. Heller felhúzta a zakója ujját, és a karójára pillantott. Ebben a pillanatban kinyílt az ajtó.

A felügyelő felállt, az orvos azonban katonás léptekkel elmasírozott mellette, aztán összefogta a hasán fehér köpenyét, leült, és szögletes mozdulattal helyet kínált az asztal túloldalán. Doktor Alfred Schorrer – legalábbis ez a név állt az íróasztalára helyezett névtáblán – nagyjából egykorú lehetett Hellelrel, vagy talán valamivel idősebb, haját katonásan rövidre nyírva viselte, ajka fölött keskeny bajusz, alig több egy ezüstösen csillogó vonalnál. Most kényelmesen hátradőlt, és élénk tekintetű, szürke szemével jó ideig fürkészte a felügyelőt.

„Sajnos beigazolódott a feltevése: csakugyan az egyik nővérünkről, Klara Bellmannról van szó” – kezdett bele aztán. „Ha jól tudom, nem sokkal előttem, úgy három hónapja érkezett a kórházba, és a nőgyógyászati klinikán dolgozott.”

Schorrer doktor a szék karfájára támasztotta két könyökét, és egymáshoz illesztette az ujjbegyeit.

„Attól tartok, rettenetes szenvedéseket kellett kiállnia, mielőtt kegyesen magához szólította az Úr. Önmagában véve egyik sebe sem halálos. A szíve sértetlen. A tüdején ejtett szűrés következtében a sérült tüdőlebeny megtelt vérrel, és ez akár lassú, fulladásos halálhoz is vezethet. Sok ilyet láttam a fronton. Maga is részt vett a háborúban?”

„Igen, de még az előzőben” – köszörülte meg a torkát Heller.

„Frontharcos voltam én is. 5. gránátos gárdaezred. És maga?” – kérdezte szemlátomást felvillanyozva Schorrer.

„101-es gránátosezred” – felelte a felügyelő, és nem is szándékozott többet mondani erről.

Schorrer nem erőltette a témát, újra a tárgyra tért.

„A hasfal sérülése mindig heves fájdalmakkal jár, a karokon és lábakon ejtett mély vágások úgyszintén. Sikoltoznia kellett ennek a nőnek, hacsak nem veszítette el azonnal az eszméletét. Halálát okozhatta akár a sokk, akár a vérveszteség. Valószínűbbnek tartom az utóbbit” – mondta, azzal másodszer is összeérintette az ujjbegyeit.

Heller erőnek erejével megtartóztatta magát attól, hogy végig simítson a tarkóján, mert nem akart bizonytalannak tűnni a határozott fellépésű orvos szemében. Mindazonáltal nem érezte jól magát a bőrében, rázta a hideg, úgyhogy megmasszírozta a vállát a zakója alatt. Előre tudta, hogy nem sokat fog aludni aznap éjjel.

„Megállapítható-e esetleg alkoholos befolyásoltság, vagy egyéb kábítószer hatása? Szó lehet-e bénulásról vagy eszméletvesztésről? Vajon miért nem védekezett az áldozat? Aligha hihető, hogy önszántából ment volna a csónakházba.”

„A vérvétel megtörtént” – felelte Schorrer kurtán, miután kissé előre hajolva gyors pillantást vetett egy formanyomtatványra. „Egyéb kérdés?”

„Maga itt az osztályvezető? Úgy hallottam, a patológia az eredeti szakterülete.”

„Csakugyan patológus volnék. De mindenkitől rendkívüli erőfeszítéseket követel az utóbbi időben kialakult helyzet, így hát én is kénytelen vagyok átlépni szakterületem határait” – felelte az orvos, azzal leengedte a kezét. „Nos, felügyelő úr, sok a dolgom!”

Heller elértette a megjegyzést, és felállt.

„Köszönöm a gyors segítséget. Máskor is kikérhetem a tanácsát, ha szükségem lesz rá?”

„Persze, bármikor. Itt lakom a kórház területén, rendelkezésemre bocsátottak két szobát a nővérképzőben.”

Schorrer doktor ugyancsak felállt, és mielőtt elbúcsúztak, mindketten haboztak egy pillanatig. A felügyelő végül felemelte a kezét, de csak ímmel-ámmal, és le is eresztette nyomban.

„Heil Hitler.”

Ugyanígy tett Schorrer is, és közben fürkészőn egymás szemébe néztek. Odakint, az előszobában a titkárnő visszaadta Hellernek a kabátot, amely időközben kellemesen átmelegedett. A felügyelő megköszönte, és távozott.

Belengte a folyosót a vacsora, a leves és a kenyér illata. Heller mind-össze néhány falat krumplit és sózott répát evett ebédre, azóta semmit. A személyzet gépiesen tette a dolgát. Több ízben ki kellett térnie, a falhoz kellett lapulnia a felügyelőnek, amikor ételhordó kocsikat vagy ágya-
20 kat toltak el mellette.

A lépcsőházban rögtön elindult lefelé, nem várta meg a liftet. Aztán az egyik szemlátomást elfoglalt ápolónőtől, aki szembe jött vele, megkérdezte: „Hol találom, kérem, a személyzeti osztályt?”

„Arrafelé, a hátsó traktusban működik az adminisztráció, de ilyenkor nem talál már ott senkit” – felelte az egyik távolabbi épületszárny felé bökve a nő, azzal máris tovább sietett.

Úgy fordult utána Heller, mint akibe villám csapott.

„Heil Hitler!” – kiáltotta.

A nővér megtorpant, és lassan visszanezett. Aztán ment tovább felfelé a lépcsőn, mégpedig anélkül, hogy viszonzta volna a köszöntést.

„Mi van veled?” – kérdezte Karin, miközben lesegítette Hellerről a kabátot.

Az asszony vállfára helyezte, kivitte a konyhába és a kályha mellé akasztotta a ruhadarabot, aztán visszajött az előszobába. A felügyelő leült az alacsony padra, és megpróbálta lehúzni a cipőjét.

„A sapkád hová lett?” – kérdezte megrovóan a felesége.

„Az irodában felejtettem” – felelte a fájdalomtól eltorzult arccal Heller, akinek igencsak meggyűlt a baja a jobblásos cipővel.

„Micsoda felelőtlen egy alak vagy! Még csak az hiányzik, hogy megfázz!”

Heller nem felelt. Nem szerette, ha pöröl vele a felesége, de hiába bosszankodott, kénytelen volt elismerni, hogy ezúttal igaza van, így hát azt már meg sem említette, hogy rázza a hideg.

„Szóval? Mi történt?” – kérdezte Karin, miközben letelepedett a férje mellé.

„Meggyilkoltak egy nőt. Egész közel, negyedórányi járásra innét. Iszonyatos, amit műveltek veled, valósággal... valósággal felhasították a testét...”

„Rablógyilkosság?”

„Nem, ez nem rablás volt, Karin. Ilyet csak egy örült művel.”

„Tehetsz valamit?”

„Nincs se szakértő segítség, se benzin, se villanólámpa, se idő. Klepp állítólag úgy gondolja, hogy átutazóban volt az elkövető” – sóhajtott fel Heller.

„Már megint az a hülye főnököd!” – csattant fel a felesége.

Heller gyöngéden megszorította az asszonykarját. Nem volt tanácsos ilyen hangosan beszélgetniük idekint, a folyosón.

„Akkor is hülye!” – suttogetta dacosan Karin.

„Mi lesz a vacsora?”

„Főzelék krumpliból és répából” – felelte az asszony, és elindult a konyha felé. „Négy órát álltam sorban a Kiebel előtt, mert azt mondták, van zsír. Persze elfogyott éppen az orrom előtt.”

„Egyéb?” – kérdezte mintegy mellékesen Heller.

21

„Semmi” – felelte Karin, szándékosan elkerülve a férje tekintetét.

Egyaránt jelenthetett ez jót is, meg rosszat is. Mert egyrészt nem kaptak halotti értesítőt arról, hogy a fiaik elestek a Führerért, a népért meg a Birodalomért, másrészt viszont levél sem érkezett tőlük a frontról. Egyiküktől se kaptak levelet immár hónapok óta. A saját leveleik pedig újra meg újra visszajutottak a feladóhoz azzal a megjegyzéssel, hogy várjanak türelemmel a további értesítésig.

Szólanul ültek az asztalnál, a kanalaik csörömpöltek csupán halkan a tányérokra. Nem kapcsolták be a rádiót sem. Heller szerette ugyan a klasszikus zenét, kiváltképp Händelt és Vivaldit, de nem bírta már elviselni a zeneszámok közötti ostoba fecsegést. Ugyanazok a frázisok unásig.

Karin sokkal kevesebbet szedett magának, mint neki, így aztán ő végzett előbb. Óvatos mozdulattal rakta félre a kanalát, hogy ne csapjon vele zajt.

„Lehmann-né azt állítja, hogy újra megkezdődött Oroszországban az előrenyomulás.”

Heller is befejezte a vacsorát, és miután tányérját megdöntve kanalába csorgatta az utolsó cseppeket, ugyancsak lerakta az evőeszközt.

„Hülyeségeket beszélnek az emberek. Rég bementek volna a rádióban, ha tényleg előrenyomulna a Wehrmacht Oroszországban” – felelte, azzal elindult a nappaliba, hogy elolvassa az újságot, amely pár lapból állt mindössze, de majdnem a felét így is a halotti értesítők töltötték meg. Tudta, hogy Karin is követi majd, ha végzett a mosogatással, aztán ott ülnek a gyertyafényben, és várják az éjszakai riadót. Csak akkor fekszenek le, ha már biztosra vehetik, hogy aznap nem jönnek az angolok.

„Nem szokta emlegetni Lehmann-né a Rémembert?” – kérdezte az ajtóból visszafordulva.

„A Rémembert? Nem” – rázta meg a fejét az asszony, miközben leszedte az asztalt.

Máris megbánta a felügyelő, hogy szóba hozta egyáltalán ezt a dolgot. Akárcsak azt, hogy olyan harsány „Heil Hitler!”-t kiáltott az ápolónő után. Hősies küzdelemről írt az újság, hősies küzdelemről minden fronton. Üres frázis volt persze ez is. Hiszen tudhatta bárki, aki tudni akarta egyáltalán,

hogy valójában mit sem érnek ezek az úgynevezett hírek. És mégis sóváran olvasta őket Heller, lázasan kutatva a valós történésekre utaló legapróbb jelek után. Hősies küzdelem zajlott már annak idején, az ő háborújában is, hát persze. Hősiesen fetrengtek a sárban, hősiesen összekucorodtak a becsapódó gránátok hallatán, hősiesen arcra vágták magukat a mocskokban.

22 „Ki az a Rémember?”

Észre se vette Heller, hogy bejött hozzá a felesége, így most össze-rezzent.

„Két fiú találta meg azt a nőt, és egyikük halálra volt rémülve. Azt kérdezte tőlem, vajon a Rémember tette-e. Ennyit tudok, Karin.”

Karin új gyertyát helyezett az asztalra, aztán lekapcsolta a villanyt, leült a díványra, és a lábára terített egy takarót.

„Azt mondd, felhasították ...” – szólt habozva. „De hát ki tesz ilyet?”

„Nem tudom. De nem szokványos gyilkosság volt, annyi biztos. Nem rablógyilkosság. Valami egészen más” – felelte töprengve Heller.

„Fogd vissza magad, Max, légy szíves, ne ellenkezz ezzel a Klepp-pel” – suttogetta Karin, miközben arcát halvány derengésbe vonta a gyertyafény.

„Gyilkosság történt, úgyhogy teszem a dolgomat!”

„Nem ez lenne az első eset, hogy többet teszel az elvárhatónál.”

„Mindig azt tettem, amit tenni kellett.”

„Csakhogy most nem olyan idők járnak...”

„Igen. Éppen ezért nem szabad eltekinteni minden szabálytól, és sutba dobni az elemi tisztességet.”

„Ne vágj a szavamba, Max! Én csak aggódom érted. Nehogy a végén te maradj az egyetlen tisztességes ember ebben a tébolydában.”

„Ezt meg hogy értsem? Álljak be én is a tébolyultak közé?”

„Ne tettesd magad ostobának, hiszen nagyon jól tudod, miről beszélek!” – csóválta a fejét haragosan Karin.

Tizenegykor felhangzott az előzetes figyelmeztetés, és pár perccel később megszólaltak a szirénák. Heller, aki addigra elbóbiskolt a fotelban, felállt, és kihozta a konyhából a kabátját. Aztán fogták a bőröndjeiket, amelyeket hetekkel korábban összepakoltak, és azóta vagy hússzor levittek már a pincébe.

A lépcsőházban nagy volt a tolongás. Halkan köszöntek a szomszédoknak, aztán mindannyian levonultak az óvóhelyre. Senki nem tréfálkozott többé, senki nem mondogatta, hogy Drezdát úgyis megkímélik az angolok. Egy csapásra véget vetett az efféle illúzióknak október 7-e, amikor lehullottak a városra az első bombák. Néhány repülőgép támadott mindössze, összedőlt egypár ház, és volt pár tucatnyi halott. De ez is bőven elég volt ahhoz, hogy megszűnjön a nevetgélés.

Odalent, a pincében mindenki elfoglalta a szokásos helyét. Egyetlen-egy villanykörte pislákkolt csupán a mennyezeten. Várták a riadó végét, mindenki hallgatott, nem hangzott el egyetlen árva szó sem. És azt is nagyon jól tudta Heller, hogy miért: Mióta minden rendőrt nyomatékosan felszólítottak arra, hogy lépjen be az SS-be vagy az SD-be, senki nem bízott benne többé, ahogy ő maga sem bízhatott többé senkiben. 23

(Fordította: Kurdi Imre)

*A regény 2020-ban jelenik meg az Európa Kiadónál (A Szerk.)

